

Львівський національний університет імені Івана Франка

Географічний факультет

Кафедра туризму

Пояснювальна записка
до магістерської (кваліфікаційної) роботи
Магістр
(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему :

Розвиток туристичної інфраструктури Чернівецької області як чинник підвищення її конкурентоспроможності на туристичному ринку України

Виконала: студентка II курсу, групи ГРТм-21с

Спеціальності 242 Туризм

Туристична діяльність
(шифр і назва напрямку)

Шаварська В. В.
(прізвище та ініціали)

Керівник доц. Красько А. Б.
(прізвище та ініціали)

Рецензент _____
(прізвище та ініціали)

ЛЬВІВ – 2023 року

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Географічний факультет
Кафедра туризму

Допущено до захисту.
Завідувач кафедри

проф. Мальська М.П.

„_____” _____ 2023 р.

Шаварська Вікторія Володимирівна

Розвиток туристичної інфраструктури Чернівецької області як чинник підвищення її конкурентоспроможності на туристичному ринку України

Магістерська робота

Спеціальність 242 Туризм

Спеціалізація – Туристична діяльність

Науковий керівник –
кандидат географічних
наук, доцент
Красько Анна Богданівна

(підпис магістра)

(підпис)

ЛЬВІВ – 2023 року

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ.....	5
1.1. Теоретико-методологічні основи дослідження туризму.....	5
1.2. Чинників, що впливають на формування і функціонування туристичного ринку.....	10
1.3. Стратегічне управління розвитком інфраструктури туристичної індустрії.....	19
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	26
2.1. Природні ресурси Чернівецької області як чинник її туристичної інфраструктури.....	26
2.2. Історико-культурна компонента рекреаційно-туристичного потенціалу.....	37
2.3. Інфраструктурна компонента рекреаційно-туристичного потенціалу Чернівецької області.....	48
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	61
3.1. Сучасні проблеми в сфері формування туристичної інфраструктури Чернівецької області.....	61
3.2. Напрями вдосконалення розвитку туристичної інфраструктури Чернівецької області.....	64
ВИСНОВКИ.....	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	74
ВСТУП	

Актуальність теми дослідження. У наш час людина піддається різноманітним, часом значним навантаженням, які певним чином позначаються на її матеріальній та моральній сутності. Одним із перспективних шляхів виходу зі складної ситуації є використання рекреаційних ресурсів навколишнього природного середовища, які сприяють відновленню життєдіяльності організму людини та її оздоровленню.

Чернівецька область має багато складових рекреаційно-туристичних ресурсів, є рекреаційним регіоном літнього та зимового, гірського спорту, масового пізнавального та рекреаційного відпочинку,

бальнеологічне лікування. Регіон має високий природно-рекреаційний та курортний потенціал, який значною мірою визначає соціально-економічний профіль регіону, його привабливість як для вітчизняних, так і для іноземних туристів.

Аналіз досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців (М. Д. Бузинський, З. І. Бучко, В. Ф. Киф'як, Т. Н. Котенко, О. О. Любіцева, В. Мацола, М. Паламарюк, П. В. Романів, І. Сандуляк, Т. Скутар, О. Чубей, В. Г. Явкін та ін.) інші) засвідчує актуальність і значущість дослідження рекреаційно-туристичних ресурсів Чернівецької області на рівні виявлення початкових етапів їх формування, з'ясування сучасної історико-культурної спадщини та проведення оцінки їх подальшого функціонування та використання.

Мета та завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є аналіз структури, сучасного стану та перспектив використання туристичної інфраструктури Чернівецької області.

Досягнення поставленої мети дослідження потребує вирішення наступних завдань:

- визначити передумови та фактори формування туристичної інфраструктури регіону;

- розглядати природні ресурси регіону як фактор його туристичної привабливості;

- дослідити історико-культурну складову рекреаційно-туристичного потенціалу регіону;
- проаналізувати стан інфраструктурної складової рекреаційно-туристичного потенціалу регіону.

Об'єктом дослідження є процеси формування туристичної інфраструктури досліджуваного регіону.

Предметом дослідження є теоретичні, методологічні та практичні аспекти розвитку туристичної інфраструктури досліджуваного регіону.

Методи дослідження. У процесі дослідження використовувалися наступні наукові методи – системного аналізу та синтезу, порівняння, статистичний, що дозволило проаналізувати складові рекреаційно-туристичного потенціалу Чернівецької області, визначити їх місце розташування, сучасний стан та перспективи використання.

Дослідницька інформаційна база. У процесі дослідження були використані нормативно-правові документи, що регламентують використання туристичних ресурсів та розвиток туризму в Україні, матеріали Державної служби статистики України, статистичні щорічники та інформаційні матеріали Головного управління статистики у Чернівецькій області, Чернівецької обласної державної адміністрації, Чернівецької обласної державної адміністрації, райдержадміністрації, використано матеріали Турбюро, рекреація та курорти Чернівецької області, матеріали «Програми розвитку туризму та курортів Чернівецької області на 2019-2022 роки», наукові публікації та картографічні джерела.

Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг магістерської роботи становить 83 сторінки. Список використаних джерел налічує 105 позицій.

ВИСНОВКИ

Проведений у роботі аналіз структури, сучасного стану та перспектив використання рекреаційно-туристичного потенціалу Чернівецької області дав змогу зробити такі висновки:

1. З'ясовано сутність поняття та компонентний склад рекреаційно-туристичного потенціалу регіону. Встановлено, що географічне положення, природні та історичні умови створили потужну ресурсну базу для розвитку рекреаційно-туристичної галузі в Україні та в усіх її регіонах, у тому числі й у Чернівецькій області. Основними факторами туристичної привабливості Чернівецької області є: ландшафтне різноманіття, цілющі властивості клімату, етнічна самобутність, збережені національні традиції, пам'ятки історії та архітектури, твори мистецтва тощо.

2. Досліджено сучасні методичні підходи до оцінки рекреаційно-туристичного потенціалу території. З'ясовано, що запропонована сучасними авторами методика комплексної оцінки туристичних ресурсів потребує обов'язкового уточнення критеріальної бази відповідно до природно-кліматичних, ландшафтних умов та особливостей історичного та соціально-економічного розвитку території. Існують проблеми зі збором інформації, необхідної для проведення комплексної оцінки ресурсів розвитку туризму та рекреації, а також те, що часто проводиться суб'єктивна оцінка.

3. Визначено передумови та фактори формування рекреаційно-туристичного потенціалу регіону. З'ясовано, що розвиток внутрішнього туристичного ринку залежить від комплексу умов і факторів, які сприяють формуванню та функціонуванню індустрії вітчизняного туризму як міжгалузевого комплексу зі створення туристичного продукту. Останній має задовольняти специфічні потреби населення щодо відпочинку та подорожей шляхом виробництва та реалізації туристичних товарів і послуг. Розвиток індустрії туризму має відбуватися відповідно до національної туристичної політики, метою якої є координація зусиль бізнесу та держави для зміцнення

позицій країни у світовому туристичному процесі, світовій економічній соціокультурній та соціально-економічній системах. .

4. Досліджено природні ресурси регіону як чинник його туристичної привабливості. Встановлено, що Чернівецька область має достатньо високий природно-рекреаційний потенціал для створення високоефективних рекреаційно-туристичних зон. В області є всі умови для їх розвитку.

До основних проблем розвитку рекреації і туризму використання природних ресурсів області включає:

– рівнинні території області переважно розорані, а гірська частина області важкодоступна, насамперед середньогір'я Буковинських Карпат;

– на річках області можливі паводки, особливо руйнівні вони на гірських річках; Дністровське водосховище в основному має мулисті береги, або великі глибини від самого берега;

- літній сезон, особливо в горах, дощовий - максимальна кількість опадів за рік припадає на червень, а взимку на рівнинних ділянках області можливі відлиги з повним таненням снігового покриву;

- існує проблема збереження та забруднення навколишнього середовища - популярні місця відпочинку забруднюються побутовими відходами від самодіяльного відпочинку, а в горах ведуться промислові та природні рубки;

- всі підземні порожнини області не обладнані для відвідування, а печера «Попелюшка» взагалі не має входу з території України;

- відсутність належного благоустрою берегів річок та водойм для туристичних потреб;

- що на території жодного з районів Чернівецької області не входять землі, непридатні для туризму.

Для усунення вищевказаних проблем необхідно:

- розвивати водний, пізнавальний та екстремальний туризм;

- дбати про екологічний стан регіону;

- облаштування берегів річок та водойм для туристичних потреб.

5. Досліджено історико-культурну складову рекреаційно-туристичного потенціалу регіону. Встановлено, що Чернівецька область є одним із небагатьох

регіонів України, який має величезну історико-культурну спадщину. В області на державному обліку занесено понад 2080 пам'яток історії та культури, з них 241 об'єкт (11,6%) державного значення (551 пам'ятка архітектури та містобудування, з них 112 – національного значення). Відомо понад 300 нововиявлених пам'яток. Ці ресурси сприяють розвитку наступних видів туризму: дитячого, молодіжного, сімейного, для людей похилого віку, для інвалідів, культурно-освітнього, релігійного, пригодницького, аматорського та ін. Область здатна забезпечити досить якісний туризм. туристична пропозиція (екскурсійні програми для різних категорій населення та вікових груп) за умови їх організації та відновлення.

До основних проблем розвитку історико-культурної складової рекреаційно-туристичного потенціалу регіону можна віднести:

- багато пам'яток археології та архітектури перебувають у незадовільному стані, а ті, що відреставровані, не мають автентичного вигляду; історичний центр Чернівців відкритий для автомобільного руху;

- Хотинська фортеця недостатньо обладнана для огляду – найцікавіші місця (фортечні стіни та вежі) закриті для відвідувачів через незадовільну оглядову безпеку;

- пам'ятки сакральної архітектури розкидані по території області, а дерев'яні храми Буковинських Карпат розташовані у важкодоступних місцях;

- радянські часи суттєво підірвали статус Білої Колодязи як світового центру старообрядництва, а її населення зменшується та поступово втрачає самобутність;

- гуцульське населення Буковинських Карпат перебуває під впливом «цивілізації» та не зацікавлене у збереженні своїх етнокультурних особливостей і традицій;

- незадовільний стан пам'яток історії;

- слабкість інформаційного забезпечення туристів.

Для усунення вищевказаних проблем необхідно:

- налагоджувати міжнародні зв'язки;

- розвивати різні види туризму;

- поєднувати декілька видів туризму;
- залучення українських та іноземних туристів;
- реконструювати пам'ятки історії та культури за рахунок залучення інвестицій;
- розробити маркетингову політику території.

6. Проаналізовано стан інфраструктурної складової рекреаційно-туристичного потенціалу регіону. До основних проблем розвитку інфраструктурної складової рекреаційно-туристичного потенціалу регіону можна віднести:

- тенденції збільшення виїзного туристичного потоку;
- недостатньо розвинена туристична інфраструктура;
- недосконалість існуючої законодавчої бази;
- нестабільна економічна та політична ситуація в Україні та регіоні, зокрема;
- скорочення засобів розміщення;
- загальна місткість закладів розміщення та пропускна спроможність туристичної інфраструктури значно менша за рекреаційну потужність основних туристичних районів області; особливо відчувається брак туристичних підприємств у Придністров'ї;
- більшість закладів розміщення в регіоні орієнтовані на українського туриста, зокрема персонал на рецепції, обслуговуючий персонал, власники агросадиб майже не володіють англійською та іншими мовами основних цільових сегментів; в готелях неможливо розрахуватися кредитними картками;
- у закладах розміщення області виявлено низький рівень обслуговування, невідповідний персонал, непередбачуваність якості обслуговування та невідповідність європейським стандартам. При цьому ціни на послуги завищені;
- більшість закладів розміщення не сертифіковані за рівнем комфорту та сервісу, лише три чернівецькі готелі позиціонують себе як тризіркові;
- більшість санаторно-курортних закладів області не були капітально реконструйовані з «радянських часів» і пропонують належний сервіс;

- ліцензіати туристичної діяльності здебільшого орієнтовані на виїзний туризм і рідко інвестують у створення власних засобів розміщення на території Чернівецької області.

Для усунення вищевказаних проблем необхідно:

- модернізувати та побудувати сучасні готельно-ресторанні комплекси та санаторії;
- покращити стан транспортної інфраструктури;
- оновити матеріально-технічну базу готельно-ресторанного господарства та санаторно-курортного комплексу;
- проводити навчання обслуговуючих працівників;
- здійснення інвестицій та капітальних вкладень;
- застосування світового маркетингового досвіду;
- підвищити рівень надання послуг та привести їх якість до міжнародних стандартів.